

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejeman mesečno . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostopna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznamila, zahvale, smrtnice itd.:
 enostopna pettivrsta po 18 vin.
Poslano:
 enostopna pettivrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izkrajem ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Prazna demonstracija.

(Po najnovejših informacijah.)

Iz Rima se poroča: Izvajanja nekaterih avstrijskih listov, da bo Avstrija primorana na svojo roko nastopiti proti Črnigori in eventualno izkrcati čete tudi v Albaniji, so tu vzbudila nejevoljo. Oficijozna »Tribuna« je naznaila odposiljatev laških bojnih ladij brez vsakega komentiranja, kar je dosti značilno. Gotovo je, da Italija pod nobenim pogojem ne privoli v izkrcanje čet na albanski obali, kar pa se tiče Črnogore, je Italija iz umevnih razlogov proti preostrim sredstvom.

Iz Berolina se javlja: Izjava državnega tajnika Jagova, da se danes ne more še ničesar reči, kaj se zgodi, ako se Črnagora ne ukloni, se smatra kot dokaz, da se velesile o tej eventualnosti niso niti še menile. Kompetentni nemški krogi glasom »Wolff« izjavljajo, da se gre zadržati za mirno demonstracijo, v kateri ne bo niti en strel počil, kvečjem se bodo blokirala pristanišča. Nobena velesila ne bi v ostrejša sredstva privolila.

Iz Londona poročajo: Govori se, da se bo današnja konferenca velesil bavila z vprašanjem, kako bi demonstracija velesil proti Črnigori, ki nobeni velesili prav ne ugaja, ker ima vsled nesorazmerja sil med demonstranti in prizadeto državo nekako smešno lice, sploh izostala. Nekateri velesile so izdelale predlog, naj bi se Črnagora za Skader kompenzirala in sicer s trikotom, ki ga tvori Bojana, Drim in morje, tako da bi Črnagora dobila Sv. Ivan Medua. Predloženo pa je tudi, naj bi se med Črnogoro in bodočo Albanijo napravila personalna unija. Diplomati menijo, da se bo Avstro-Ogrska s tem zadovoljila, ker bi se tako Črnagora okrepila, bi postala bolj neodvisna od Srbije in lako služila Avstriji kot protiutež proti osvajačnim težnjam srbske države, katera teži po Adriji. Baje je odmor v obstreljevanju Skadra s tem v zvezi.

Kakor se vidi, so se velesile zavedle, kako čudna je internacionalna demonstracija proti golim črnogorskim skalam. Odpor Črnogore bi pa v zadnjih posledicah povzročil tudi svetovno vojsko, kakor hitro bi Avstro-Ogrska na svojo roko nastopila. Tega pa danes še nobeden neče. Zato so zdaj zopet diplomati na delu. Zelo lahko je mogoče, da je tudi to delo Rusije. Kakor hitro je ruska diplomacija videla, da se Skader ne da za Črnogoro pridobiti, je privolila v to, da pripade Albaniji, obenem pa je aranžirala odpor kralja Nikite, tako da se govori zdaj o kompenzacijah. Zdaj je vprašanje, kakšno stališče zavzame nasproti temu avstrijska diplomacija, kateri mora končno biti res veliko ležeče na tem, da si Črnogoro ohrani kot prijateljico, če je to sploh še mogoče.

O Angliji se glasom informacij iz Rima splošno sodi, da je zato tako naglo aranžirala mednarodno brodovno demonstracijo, da avstrijsko diplomacijo pridobi za skupni korak in tako prepreči vsako enostransko akcijo od strani Avstro-Ogrske same. Albion je perfiden ali recimo, vsaj zelo prebrisana.

Medtem pa križarijo pred Barom avstrijske bojne ladje. Laških ladij še ni, istotako ne angleških, ne nemške križarke, ne francoske. Očito je, da se cela stvar zavlačuje, ker je nepotrebnost.

Otvoritev srbske narodne skupščine.

Govor ministrskega predsednika Pašića.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 3. aprila 1913.

Včeraj se je otvorila narodna skupščina. Otvorila se je z govorom mini-

strskega predsednika Pašića. Pašić je izjavil:

»Ko skupščina zopet pričinja svoje delo, je naša prva dolžnost, ki jo, kakor sem prepričan, z nami čuti in deli celokupna skupščina, — da izrečemo naši vojski: častnikom, podčastnikom in moštvu, tem ponosnim maščevalcem Kosova, tem osvoboditeljem starih srbskih zemelj, — našo globoko, neizmerno hvaležnost za njihovo brezprimerno požrtvovalnost in jekleno hrabrost.

Prva skrb srbskega naroda bo, da ublaži družinam izgubo hraniteljev in jim izkaže svojo hvaležnost in priznanje, da so vedele odgojiti in vzgojiti sinove, iz katerih krvi je vstalo srbsko orožje k novemu sijaju in novi slavi.

Srbski narod bo na Kosovu postavil veličasten hram božji v večni spomin padlih zmagovalcev.

Od dne, ko smo se tu razšli, je srbski narod izvršil veliko zgodovinsko delo; njegova vojska je tekem enega meseca premagala turško armado, osvobodila brate, maščevala in oveselila tužno Kosovo. Z bliskovito naglico je hitela od ene slavne zmage do druge; od Kumanova je prihitela k Prilepu in dvignila prestolnico kraljeviča Marka k novi svobodi; na Bitolju je s svojo sijajno, brezprimerno zmago celemu svetu pokazala, da požrtvovalnost in vojaške vrline srbske armade ne poznajo nobenih meja. Te njene lastnosti so jo privedle do Egejskega morja, na teh krilih je s slavnega Prizrena poletela preko malisorskih gor in miriditskih skal na našo staro zeleno Adrijo. Zvršivši svojo nalogo ni počivala, marveč pohitela na pomoč zaveznikom, ki so se isto tako hrabro in slavno borili na Maričinem polju. Skupaj z bratsko bulgarsko vojsko je osvojila trdnjavo prvega reda, prvo turško prestolnico v Evropi in svoje ime zvezala s tem zgodovinskim dejstvom.

Govor ministrskega predsednika je skupščina spremljala s frenetičnim ploskanjem in odobravanjem; zlasti se je v govoru opazilo povdaranje zmage pri Prilepu in Bitolju in zasluge pri Odrinu, kakor tudi besede o Adriji.

Interpelacija narodne stranke v skupščini.

Belgrad, 3. aprila. (Izvirno.) Poslanci narodne stranke so v skupščini vložili interpelacijo, v kateri vprašajo vlado: Ali imajo balkanske države medseboj zavezne pogodbe? Ali je v teh pogodbah določena tudi razdelitev ozemelj? Ali bo Srbiji ostalo, kar je njena vojska zavzela? Vojnega ministra pa vprašajo: Koiki srbske vojske je bilo pred Odrinom, kakšno vlogo je igrala in katere utrdbe je zavzela?

Naskok na Taraboš.

Cetinje, 3. aprila. O bojih za Taraboš dohaja malo poročil. Potrjuje se, da so ofenzivo pričeli Turki in da je na njo Martinovičeva divizija s hudim streljanjem odgovorila. Dva bataljona iz Črnic in en bataljon iz Cetinj so pod poveljstvom polkovnika Gojnića divje navalili na žično mrežo in so tri redu te zasedli. Ne ve se, koliko vojakov je padlo, a trdi se, da je padel eden najboljših črnogorskih častnikov, polkovnik Plamenac, načelnik generalnega štaba Martinovičeve divizije.

Praga, 3. aprila. »Venkov« poroča iz Kotora: Upanje, ki se je stavilo na glavni napad na Skader, se žal ni izpolnilo. Zavezniki so sicer pridobili na terenu, a glavnih postojank na Tarabošu niso mogli osvojiti. Po krvavem boju, v katerem je bilo 3000 zaveznikov ranjenih, se je glavni napad prekinil in so zato sklenili počakati nadaljnjih ojačenj. Glede na grozečo demonstracijo brodovij in na eventualno izkrcanje vojakov, je postal položaj pred Skadrom kritičen in se boje novih krvavih obupnih bojev. Turki so se obupno borili in so tudi veliko ljudi izgubili.

Berolin, 3. aprila. O zavzetju turških postojank na Tarabošu se poročajo podrobnosti, iz katerih se razvidi, da je bil boj obupen. Napad je otvorilo 200 metalcev bomb, ki so plezali med strašnim turškim ognjem na vrh gore in ki so prerezali žične mreže. Ko so se sovražniku dovolj približali, so metali svoje bombe v turške vrste, ki so razpočile, napravile strašne vrzeli v turških vrstah, skozi katere so se valili napadalci, ki so sledili metalcem bomb.

Belgrad, 3. aprila. Došli so zadnji topovi, ki so namenjeni, da ojačijo oblegovalno armado pred Skadrom kakor tudi srbski vojaki. Skader bodo še bolj intenzivno bombardirali. Vladni krogi upajo, da Skader v treh dneh pade.

Rim, 3. aprila. 16 grških parnikov, spremljani po »Psari«, je priplulo v Sv. Ivan, kjer so izkrcali 6000 srbskih vojakov, 120 konj, 18 težkih oblegovalnih topov in 800 volov. Srbi so takoj proti Skadru odmarširali.

London, 3. aprila. »Times« poroča, da stoji pred Skadrom 30.000 Črnogorcev in do 45.000 Srbov. Glavni naskok se še ni vršil. Izvrši se, ko dospo pred Skader nove srbske čete in topovi, ki so se že v Meduji izkrcali.

Belgrad, 3. aprila. Pri naskoku na Taraboš v sredo je padel šef generalnega štaba II. srbske armade.

Rusija pomaga Črnigori.

Dunaj, 3. aprila. Zatrjuje se v vsi gotovostjo, da je dospela v Sv. Ivana Medua s srbskim transportom tudi neka ruska ladja, ki je izkrcala 7 topov, 11 milijonov patron in 40.000 plaščev kot darilo Rusije Črnigori.

Demonstracija brodovja proti Črnigori.

»Ne motite mojega spanja!«

London, 3. aprila. »Daily Telegraph« poroča iz Cetinja: Kralj Nikolaj je po kosilu ravno spal in morali so ga zbuditi, da mu poročajo, da se avstro-ogrsko vojno brodovje nahaja pred Barom. Dvorni maršal je kralju tozadevno brzovajko prečital, na kar se je kralj obrnil in rekel: »Ne motite mojega spanja!«

Pogajanja o kompenzacijah Črnigori. Berolin, 3. aprila. »Lokalanzeiger« poroča iz Pariza: Tu se trdi, da je Črnagora pripravljena odstopiti svojo zahtevo po Skadru, če se ji prepusti pristanišče Sv. Ivan di Medua. O teh kompenzacijah se zdaj diplomati pogajajo.

Udeležba Francije pri demonstraciji?

Dunaj, 3. aprila. Oficijelno se ni proglašeno, če se Francija demonstracije udeleži, a smatrajo, da se je udeležiti. Velesile so pričele ugovarjati, ker Srbi svoje vojake prevažajo po morju v Skader. Pred Skadrom zdaj operacije počivajo in jih obnove hujše šele koncem tega tedna, ko bodo trdnjavo splošno napadli. Poučeni krogi potrjujejo, da so ruske ladje v Baru izkrcale za Črnogoro namenjene topove in municijo. Pod vtisom teh dejstev demonstracija brodovja ne bo tako učinkovita na Črnogoro, kakor je to želeli. Glede na mirovno akcijo se je pri vseh balkanskih državah urgiral odgovor na noto velesil. Poučeni krogi trde, da zavlačujeta odgovor Srbija in Črnagora in ne Bulgarija.

Angleži in brodovna demonstracija.

Malta, 3. aprila. Angleška oklopna križarica »De France« je odplula, kakor sodijo, pred Krf, kjer se zbira angleško brodovje.

London, 3. aprila. Angleško časopisje piše o položaju: Obotavljanje velesil nasproti Črnigori dokazuje, da so velesile popolnoma nesložne. Cela demonstracija je prav za prav zamujena, ali vsaj brez pomena. Listi sodijo, da Avstro-Ogrska zato noče s kopnega sama napasti, ker se namerava s Črno-

goro pogajati, če pade Skader, da dobi Črnagora za odškodnino Sv. Ivan di Medua, Jasno je, da si hoče Avstro-Ogrska ohraniti Črnogoro za prijateljico in da jo hoče izigravati proti Srbiji. Če bi se proti Črnigori preostro nastopilo, bi Črnogorci kralja Nikolo odstavili in bi Črnagora delala na to, da se združi s Srbijo, kar bi gotovo Avstro-Ogrski ne koristilo.

Grki proti Italiji.

Atene, 3. aprila. Časopisje je razburjeno radi stališča, ki ga je Italija zavzela glede na albanske meje. Listi naglašajo, da Grška osvobodilne vojske na Epiru ni zato vojevala, da bi Epirčani, ki so kulturno toliko delovali in ki so bili predborilci narodne grške ideje, prišli zdaj pod oblast barbarskega in neciviliziranega albanskega naroda, ki je Epir vedno plenil in opustoševal. Epirčani se hočejo do skrajnosti braniti. Grška armada ne zapusti zasedenega ozemlja, če ji to tudi ukažejo in bodo proti vsaki nasprotni sili nastopile, naj ji pride že iz Rima ali pa iz Trsta. Italija je taka sovražnica Grške zdaj, kakršna je bila Turčija.

Prevažanje srbskih čet z grškimi vojnimi ladjami.

Milan, 3. aprila. »Corr. della sera« poroča, da je avstrijsko brodovje ustavilo neki grški transportni parnik, ki je vozil srbske vojake v Drač in mu nadaljno vožnjo zabranilo. Potrjeno to poročilo še ni.

Atene, 3. aprila. Posamezne velesile so v Atenah ugovarjale, ker se prevažajo srbski vojaki po Jadranskem morju.

»Hamidie« zopet straši.

London, 3. aprila. »Hamidie« je napadla grški parnik »Seros«, ki se je vračal iz Drača, in ga potopila. Moštvo je »Hamidie« rešila in ga postavila na kopno.

Francija se demonstracije vendarle udeleži.

Pariz, 3. aprila. (Oficijelno.) Ker je ruska vlada izrazil svojo soglasje, da se brodovne demonstracije proti Črnigori udeležita tudi Anglija in Francija, je francoska vlada križarki »Edgar Quinet« ukazala, da odplove proti Baru.

Poveljnik skupnega brodovja.

Dunaj, 3. aprila. Poveljnik mednarodnega brodovja pred Skadrom bo poveljnik laške ladje »Emanuele Filiberto« Ciroši.

Odrin po padcu.

»Obzor« priobčuje naslednjo brzovajko svojega poročevalca iz Odrina: Drugi dan po padcu Odrina sem šel v mesto in prisostvoval veliki slavnostni vojaški smotri, ki se je vršila v navzočnosti carja Ferdinandanda. V mestu strahovito razsajajo kolera, tifus in druge kužne bolezni. Neposredno pred predajo so Turki vrgli v zrak vse vojašnice, skladišča, stroje in zaloge na kolodvoru. Vojaki so iz lastnega nagiba polomili vse puške, pobili konje, topove pa z dinamitom demolirali. Postaja za radiotelegrafijo in vsi reflektorji so uničeni. Opustošeno mesto nudi grozen pogled. Škoda, ki jo je povzročilo deloma bombardiranje, deloma pa turška vojska sama z razdiranjem in uničevanjem, je ogromna. K predaji je posadko prisilila zavezniška vojska. Ko bi ne bilo tako strašnega in odločnega naskoka, bi se bili mogli Turki še najmanj en mesec držati. Na hrani jim ni ničesar manjkalo. Žive živine sem na lastne oči mnogo videl. Oka (1/2 kg) mesa je stala v mestu, ako ga je hotel kdo zasebno kupiti nad določeno porcijo, ki jih je delilo poveljstvo, — 160 frankov; oka moke 250 in oka soli 25 frankov. Mesto na več krajih gori in gost dim se dviga iznad gorečih hiš. Po mestu je videti mnogo razvalin hiš, ki so jih porušile granate iz oblegovalnih topov. Trgovine so vse zaprte in meščana se skoro ne vidi na ulici. V mestu neprestano pri-

haja vedno več vojske. Po ulicah, zlasti na poti, ki vodi iz mesta proti železniški postaji Karagač, leži mnogo konjskih trupel in trupel turskih vojakov, ki so bili ali ubiti, zaklani ali pa so zmrznili ali od gladi umrli. Krog mrtvih trupel se zbirajo psi, ki jih žró, in pa cigani, ki jih preiskujejo. Nikjer se ne more dobiti ne hrane ne stanovanja. Voda je večinoma zastrupljena. Kljub vsemu temu med prebivalstvom ne vlada taka lakota in skrajna beda, kakor sem jo po prejšnjih poročilih menil najti. Bulgarske oblasti z nenavadno bržino uvajajo v mesto red in mir. Vsak dan se dovažajo v mesto velike količine živeža. Zdravstvene oblasti so začele mesto razkuževati.

Nemški državni tajnik von Jagow o balkanskih vprašanjih.

Berolin, 3. aprila. V proračunski komisiji nemškega državnega zbora je odgovarjal državni tajnik za zunanje zadeve Jagow deloma zaupljivo na vprašanja, ki so jih nanj glede na balkansko vojsko stavili. Med drugim izjavlja:

Prvotno so mislili ustanoviti balkansko zvezo skupno s Turčijo, ki pa ni hotela pristopiti. Neturške balkanske države so se nato združile in je bila ost balkanske zveze naperjena proti Turčiji. Ustanovili so jo meseca junija 1912. Jagow prizna, da je vojska evropsko diplomacijo presenetila in da je bilo odločilno to, da je Črnogora, predno se je mislilo, udarila. Jagow se peča nato s tem, kako se je vojska razvijala in kako je albansko vprašanje nastalo. Glede na balkansko vprašanje izjavlja, da so držali nemški diplomatje vedno z zaveznicami, da so pa tudi ob vsaki priliki posredovali. Ves čas je Nemčija zvesto z Avstrijo držala in je bila takoj na željo svoje zaveznice pripravljena, da se udeleži demonstracije brodovja ob črnogorskem obrežju. Ne more se še danes nič trditi, kako se zadeva ob trdovratnosti Črnogore razvije dalje. Vse velesile so se zjedini, da pripadli Skader Albaniji, ko so rešile vprašanje, komu pripade Peč, Prizren in Djakovo. O pogajanjih glede na rumunsko bulgarsko pogodbo ne more navajati podrobnosti. Skupna nota se je Turčiji izročila, da se po porazu Turčije reši za njo, kar je še mogoče. Dogodki v Carigradu so to svojčas onemogočili. O vseh finančnih vprašanjih se bodo strokovnjaki v Parizu pogajali. Meja Midija — Enos se je na predlog Rusije predlagala zato, da se vojska prej ko mogoče hitro konča in jo je že Turčija sprejela. Balkanski zavezniki še niso odgovorili. Vprašanje otokov povzroča znatne težkoče. Nemška politika dela na to, da ne bo v nevarnosti posestno stanje Turčije v Aziji in dela nemška diplomacija na to, da se status quo v Aziji ohrani in se življenjska sposobnost Turčije vzdrži. Vprašanja o Dardanelah ni še nobena država izprožila. Jagow je potrdil, da sta se Nemčija in Anglija zblížali.

Dnevne novice.

Vse smo zamudili. Danes priznava tudi nemški krščansko-socialni listi soglasno, da je mednarodna brodomna demonstracija proti Črnigori nepotrebna. »Pius Korrespondenz« 3. t. m. jo imenuje »komedija«, »brezpomembno potratno časa in denarja«, »operacijo za videz«, »prazno farso«. Nemški krščansko-socialni listi ocenjujejo danes to demonstracijo tako kakor smo jo mi že prvi dan, ko smo zanjo izvedeli. Čudno se nam zdi, da so ti gospodje tako dolgo rabili, da so do tega zelo priproste spoznanja prišli. Grof Berchtold je Rusiji zagotovil, da Črnogore in Srbije ne napade, nasproti Italiji smo obvezani, da se Albanije ne dotaknemo, vprašanje Albanije so rešile vse velesile skupno, torej imajo vse skupaj besedo. Iz tega sledi, da naša vlada ne more proti Črnigori na svojo roko postopati, ako noče izzvati svetovnega konflikta, najmenj pa vojske z Rusijo. Toda naš cesar je vendar z lastno-ročnim pismom na cara jasno dokumentiral svojo željo, da se ohrani mir, in temu je sledila demobilizacija. In takrat se je šlo za več nego je Skader, danes pa naj za Skader začnemo vojsko! Če velesile z demonstracijo proti Črnigori ne nameravajo zazdaj še nič resnega, se moramo mi s tem zadovoljiti. Naša diplomacija si je sama roke zvezala, kaj potem za božjo voljo še hoče? Od jako informirane strani smo izvedeli tole: Ko je balkanska vojska izbruhnila, so jako vplivni krogi na Dunaju bili za to, da Avstrija zasede Srbijo, Črnogoro in morebiti tudi Albanijo. Grof Berchtold je svojo politiko izpočetka tudi po tem uravnal. Ti vplivni krogi so potrkali v Berlinu, kaj bi k temu rekli. Nemčija je to misel kategorično odklonila. Nemčija se namreč ne mara samo ne z Rusijo v vojsko spustiti, marveč tudi noče, da bi Avstrija

Zemljevid k mednarodni operaciji brodovja proti Črnigori.

postala na jugu premočna. Kakor se nam iz jako verodostojnega vira poroča, je cesar Viljem rekel: »Zur Stärkung der österreichischen Südslaven keinen Mann!« S tem je v zvezi, da so se gotove, sicer jako vplivne osebe, potem ko se je to zgodilo, popolnoma umaknile. Če zdaj nekateri zopet zagovarjajo to politiko, je prepozno. Če bi se bila Avstro-Ogrska potem, ko se je Conrad pl. Hötzendorf vrnil iz Berlina, ne da bi kaj opravil, postavila sama na čelo balkanskim narodom v vojski zoper Turčijo, bi se bili nameni gotovih krogov morebiti vendarle, čeprav v drugi obliki, dosegli, tako pa je zdaj vse zastoj. Na Dunaju so pač cincali sem in tja, ta nedoslednost se pa zdaj maščuje. Ali naj bi takoj udarili ali pa ne — hoteti mir in obenem groziti pa ne napravljajo na Evropo nobenega vtisa.

+ Zanimivo. »Reichspost« je včeraj priobčila vest, kakšne vojaške priprave se nameravajo proti Črnigori in Srbiji, ako bi kralj Nikita ne pariral. To vest so posneli tudi drugi avstrijski listi. »Grazer Tagblatt« pa je bil zaradi te vesti — konfisciran! Dokaz, da niso samo naši diplomati različnih misli, ampak da so celo naši državni pravdniki needin.

+ Kaj pravijo listi o uspešnosti blokade velesil. Blokada brezpomembna. Dunajska »Reichspost« piše: »Demonstracija ladij proti pristanišču, ki ima velik promet in veliko število trgovskih ladij, pomeni velik strah za mesto, za Črnogoro, ki ima en parnik in 21 čolnov z jadrom, je ta demonstracija brez pomena. Avstrijski regimenti stoje pripravljeno že več mesecev na črnogorski meji in pomenijo vsaj tako demonstracijo proti Črnigori kakor bojne ladje, pa se vendar kralj Nikita ni zmenil zanje.«

+ Položnice »Slovenske Straže« v roke — napišite nanje darove in odpošljite!

+ Manifestacije ob padcu Odrina so bile v Dubrovniku in v Splitu jako prisrčne. Dasi so bile manifestacije dostojne, je bilo vendar aretiranih več oseb.

+ Grobni spomenik biskupu Strossmayerju, ki ga je izdelal hrvaški kipar Valdec, so na Strossmayerjevem grobu sredi marca postavili. Rajnik je sam dal idejo za spomenik. Pred Kristovim prestolom kleči Strossmayer, ki drži v rokah model djakovske prestolice, ki jo, podpiran po slovenskih opostolih sv. Cirilu in Metodu, daruje Vsemogočnemu. Na obeh straneh sta skupini 6 apostolov, nad skupinama plavajo angeli. Spomenik stane 32.000 K.

— Umrla je v 78. letu svoje starosti vdova Marija Zagorac, mati č. gospoda Stjepana Zagoraca, bivšega poslanca in hrvaškem saboru. Blagi materi večni pokoj, velespoštovanemu g. Stjepanu Zagoracu pa našae iskreno sožalje!

— Velika nesreča na Vrhniku. Včeraj je bila na Vrhniku slovesna instalacija novega vrhniškega dekana. Tem povodom so nekateri fantje streljali z majhnimi topiči, pri tem so pa prezrli vse, kar je treba pri takem streljanju storiti za varnost. Poleg topičev je bil odprt žakelj z 20 kilami smodnika. Pri streljanju je iskra odletela na smodnik, ki se je v hipu razpršil ter je strašno vžgal šest oseb. Tri nevarno ranjene so odpeljali v Ljubljano, trije lahko ranjeni so pa ostali doma. 18letni Fran Grom, 27letni Fran Grom (oba istih imen, a nista brata) in 17letni Oblak so vsi črni v obraz, ki je napihnen, da izgleda kakor kak skaf. Poleg tega, da imajo glavo strahovito oteklo, so ranjeni tudi rokah, vratu in životu. Ni izključeno, da izgube oči, ki se sedaj vsled oteklin sploh ne vidijo. Kedaj

bodo ljudje vendar previdnejši pri streljanju? Ta zopetna nesreča je nov opomin oblasti, da bolj nadzira streljanje s topiči. — Z Vrhnike se nam o tem še poroča: Nad župno cerkvijo so fantje streljali s patentiranim topičem. Nesreča je hotela, da je ob strelu sapa vrgla iskro nazaj na smodnik, ki so ga imeli fantje poleg topa. Smodnik se je s silnim pokom užgal in zahteval svoje žrtve. Troje fantov je popolnoma opečenih: Franc Grom, Brcetov, Franc Grom, Storžev in Alojzij Oblak. Tudi trije šolski otroci, ki so stali preblizu, so jo skupili, a so lahko ranjeni. Pogled na ponesrečence je bil naravnost pretresljiv. Pri zgoraj omenjenih ranjenih je nevarnost tem večja, ker se jim je osobito po gorenjem delu života vnela obleka in so vsled tega zelo opečeni. Vsi trije ranjenci so bili prav dobri fantje. Družinam ponesrečencev naše iskreno sočutje.

— Prvo žrebanje razredne loterije v Avstriji nameravajo izvršiti 7. ali 8. oktobra.

— Avstrijski kolesarski športni odbor Dunaj priredi v nedeljo, 4. majnika 1913, ob 10. uri dopoldne ob vsakem vremenu veliko cestno kolesarsko dirko okrog goriškega Krasa, daljava 140 kilometrov. Start: Podgora pri Gorici, gostilna Štefan Bregant. Proga: Podgora — Kormin — Medveja — Zagraj — Tržič — Prosek — Opčina — Sežana — Šturje — Senožče (glavna kontroia) — Razdrto — Vipava — Ajdovec na Cerinje — Šempas — Gorica (cilj): Pražna dolina gostilna »Tivolik« pri mitnici. — Dirka je odprta za vse v avstro-ogrski monarhiji stalno bivajoče kolesarje z dovoljenjem avstrijskega kolesarskega športnega odbora Dunaj, IV., Terezijanum. Prijave sprejema športni odbor Dunaj, IV., Terezijanum, ter izključno kolesarsko društvo »Gorica« v roke g. tajnika Joško Kuštrin, Gorica, Gospodska ulica 25, I. — Vloga 4 K. — Daril bode deset v vrednosti 120, 100, 80, 60, 50, 40, 40, 30 in 20 K. Vsi tekoni ene ure po prvaku došli dirkači na cilj dobe srebrne svetinje. — Zaključek prijavi v sredo, 30. aprila t. l., ob 10. uri zvečer. — Po tem dnem se ne sprejemajo prijave. — Vsa pojasnila daje nadporočnik Karol Christian, poveljnik kolesarske stotnije lovskega bataljona št. 20. Kormin.

— Umrla je v Dravljah gospa Marija Kogovšek rojena Babnik, stara 34 let.

— Napad na telegrafskega delavca. Frana Stigliča, 22 let starega telegrafskega delavca na jeseniški progi je napadel pri Nomenju Janez Kern ter ga z nožem osuval v hrbet. Stiglič je nevarno ranjen. Dobil je tako hude rane, da mu iz ran na hrbtu uhaja sapa.

— Mrtvo v vodi so našli 50 letno čevljarjevo soprogo Antonijo Lobodo iz Kamnika. Omračil se ji je um.

Velikanski požar v papirnici Gratwein.

Dne 3. t. m. ob pol 11. uri zvečer je trobetantne požarnih rogov v Gratweinu in v Gratkornu pri Gradcu naznanjalo, da gori papirnica Leykam Josefthalske družbe v Gratweinu. Prvi trenutek se je mislilo, da gori cela velikanska tvornica, a dejansko je gorelo le dvoje poslopj velikanske tvornice. Ob 10. uri 15 minut so zapazili, da šviga plamen iz enega velikanskih papirnih skladišč. Tvorniška požarna bramba je takoj gasila, a požara, ki se je strašno hitro širil, ni mogla zadušiti, marveč zažgalo se je tudi drugo skladišče papirja. Zgoreli sta skladišči papirja, ki je vsako 60 metrov dolgo in 10 metrov široko. Eno

skladišče je iz lesa zgrajeno, ki je hitro gorelo; drugo skladišče je zidano, a tudi tu je popir hitro gorel. Več kilometrov daleč je bilo svetlo kakor podnevi. Požarna bramba gorečih skladišč ni mogla rešiti in je delovala zgolj na to, da je požar omejila, kar se ji je posrečilo. Skladišči sta popolnoma zgoreli. Zgorelo je 200 do 300 železniških voz papirja, a je škoda večinoma po zavarovanju pokrita.

KAKO JE BIL UMORJEN POVELJNIK SKADRA.

»Albanska korespondenca« je dobila iz Skadra poročilo, ki potrjuje umor poveljnika Skadra, Hasan Riza. Poročilo pravi: Hasan Riza se je odzval vabilu Essad paše in je preživel večer pri njem. Ko se je Hasan Riza po večerji vračal domov, so ga v Fuska Celes napadli tri moški in ustrelili. Morilci so pobegnili. »Albanska korespondenca« trdi, da je morilce najela Črnogora. Po smrti Hasan Riza je poveljstvo prevzel Essad paša.

Štajerske novice.

š Naseljniško delo Südmarke v št. Ilju. Pod tem naslovom prinašajo nemško-nacionalni listi dolge članke o naseljniškem delu protestantske »Südmarke« v št. Ilju v Slovenskih goricah. L. 1905. se je začelo v št. Ilju naseljevanje protestantskih Švabov. 40 družin s 300 osebami se je naselilo v št. Ilju, 1500 oralov zemlje je prešlo v nemške roke. Solnograški občni zbor Südmarke je l. 1912. sklenil, da se letno vrže od Südmarke po 100.000 K za naseljniško delo v št. Ilju in okolici. L. 1911. je Südmarka potrošila za št. Ilj 20.000 K, l. 1912. 80.000 K in letos že nad 30.000 K. Lani in letos se je nanovo naselilo 13 nemških družin iz Švabskega. Teh 13 družin šteje 64 glav; zemlja teh družin pa meri 230 oralov. Članki končujejo z obljubo, da se bo Südmarka doslej še s podvojeno silo vrgla na to obmejno trdnjavo in jo hoče tekom časa zasedeti. Članek je spisal nek dr. Rob. Janeschitz (Janežič). — 10 let že dela Südmarka v št. Ilju, a ta ima še kljub temu slovenskega župana. Dozdaj še torej v tem oziru Südmarka nima dejanskega uspeha. Kako v moralnem oziru? Razmere med naseljenci so zelo slabe. Naseljenci so večinoma pokvarjeni, sekajo gozdove in sadonosnike in uničujejo vinograde.

š Nemški poslanec dr. Perko se je mudil tudi v Ptuj. Ob tej priliki je sklicalo nemško društvo za Ptuj in Rogatec javno zborovanje. Predsednik dr. Plachki je poslanca dr. Perka pozdravil, na kar je slednji obširno razpravljal o narodnem boju v sudetskih deželah. Dr. Plachki se je zahvalil govorniku in rekel, da se bodo severni in južni Nemci v boju zoper Slovence medsebojno vedno podpirali.

š O polomu v Laškem trgu. Državni poslanec Markchl prosi na Dunaju za podporo za falitni »Spar- und Vorschussverein« v Laškem trgu. — Ravno isti Markchl pa v parlamentu kriči, da ne sme država v takem slučaju niti vinarja darovati v korist zadružnikom kakega slovenskega zavoda. Naj se dovolijo take podpore Nemcem in Slovcem ali pa nobenemu izmed teh. — Nadalje lovijo nemčurji slovenske kmete, da bi podpisali izjavo, v kateri so za to, da odstopijo od svojih vlog gotove odstotke. Svarimo Vas kmete pred takimi koraki. Dne 6. t. m. ob 9. uri dopoldne se vrši tozadevno zborovanje slovenskih interesentov v pivnici.

š Osebnosti. Sodnijski oficial pri zemljiški knjigi v Mariboru Fr. Zenz je imenovan za nadoficiala. — Za poštne asistente sta imenovana Josip Evangelist v Ptuj in Franc Zmazek v Mariboru. — K državnemu stavbnemu uradu v Slovenjgradec je prestavljen adjunkt Rudolf Schulz iz Gradca.

š Bela žena. V Mariboru je umrl dne 3. aprila feldmašrallajtnant Janez pl. Nemety, star 86 let. Rajni se je udeležil več bitk na Laškem.

š Za častna člana je imenoval ptujski Orel vlc. g. patra Norberta Povoden, gvardijana in župnika in vlc. g. Franca Pollaka.

š Narodnost Sokolov. Velenarodni Sokoli v št. Lenartu v Slovenskih goricah popevajo po nemških gostilnah pesem »Das treue Herz«. Narodnjak dr. Gorišek, kaj poročete k početju Vaše telesne straže — Sokolov!

š »Slovenska Čitalnica« in »Glasbeno društvo« v Mariboru priredita dne 13. t. m. veliki koncert v Mariboru.

š Nova žrebčarna v Ljutomeru. Dne 13. julija se ustanovi v Ljutomeru žrebčarna. Na ta dan priredijo velike slavnosti in pričakujejo, da se udeleži otvoritve zastopnik c. kr. ministrstva ces. namestnik ekselencen grof Clary, drugi državni in deželni dostojanstveniki, večje deputacije častništva in deželni poslanci. Država je obljubila za vzdrževanje žrebčarne redno.

š Anzengruber: »Četrta božja zapoved«. Iz Ptuj: Mariborsko dramatično

društvo priredi v nedeljo, dne 13. aprila t. l. točno ob pol 8. uri zvečer veliko Anzengruberjevo ljudsko igro »Cetrta božja zapoved«.

Otrok zgorel. V stanovanju posestnika Franca Potočnik v Terličnem (občina Sv. Rok), je nastal nedavno požar in mu je zgorel v zibelki ležeči otrok. Posestnica Ana Potočnik je na 50 korakov oddaljenem polju bila zaposlena, mož pa je bil v Rogatecu. Zgorelo je vse. Škoda, le deloma pokrita, znaša 2000 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

OBSTRELJEVANJE SKADRA. ZADNJE PRIPRAVE ZA DRUGI NAKSOK.

Cetinje, 4. aprila. »Reichspost« je prejela zanesljivo brzojavko iz Cetinja, da so Srbi in Črnogorci dosegli večeraj pred Skadrom zelo velike uspehe. Pet utrdb na Tarabošu je že v rokah zaveznikov in vsak čas je pričakovati, da padeta še zadnji dve utrdbi. Tudi prodiranje z Velikega in Malega Bardanjola in Brdice je zelo uspešno. Mesto na več krajih gori.

Cetinje, 4. aprila. Srbski general Bojović je obiskal večeraj kralja Nikolaja in se posvetoval z njim. Nato se je vrnila seja vojnega sveta, ki se je bavila z odločilnimi operacijami pred Skadrom.

Dunaj, 4. aprila. Dunajski uradni krogi izjavljajo, da trdnjava sicer še ni padla, a se nahaja v tako obupnem položaju, da je pričakovati vsak trenutek padca. Iz Beograda prihajajo poročila, da je bil za danes napovedani generalni naskok na vse utrdbe odpovedan, ker novodošle srbske čete še niso došle na določene pozicije.

Dunaj, 4. aprila. »Südslavische Correspondenz« dobiva iz literarnega oddelka zunanjega ministrstva sledeče obvestilo: **Oblegovalci so zavzeli Brdico, Veliki Bardanjol in predutrdbe Taraboša, naskok na Taraboš sam pa se je ponesrečil.** Turki, zlasti pa Malisori, ki se boje masakra, ako Črnogorci mesto zavzamejo, so se obupno branili. Na strani oblegovalcev je padlo okoli 4000 mož v štiridnevnih bojih. Od ponedeljka sem vlada neprostovoljen odmor. Oblegovalci čakajo nove srbske infanterije in dveh havblčnih baterij, ki dospo najbrž že danes. Pri vojaški konferenci, katere so se udeležili v Cetinju kralj Nikolaj, general Bojović, polkovnik Povović in artiljerijski poveljnik Pavlovič, se je sklenil nov operacijski načrt. Bojović se je že iz Cetinja odpeljal. Kralj Nikolaj je imel konferenco z ruskim poslanikom Giersom in vojnim atašejem Potapovom. Kralj Nikolaj se je odpeljal v glavni stan pred Skadrom, kjer se vrše priprave za ponovni naskok.

GENERALNI NASKOK — JUTRI?

Dunaj, 4. aprila. Informacije, ki jih je dobilo zunanje ministrstvo, pravijo, da se izvrši generalni naskok na Skader jutri.

15.000 SRBOV SE IZKRCALO.

Rim, 4. aprila. »Tribuna« poroča, da se je 2. t. m. izkrcalo v Draču nad 15.000 srbskih čet, namenjenih proti Skadru.

OFICIJELNO POJASNILO SRBIJE GLEDE VOJAŠKIH TRANSPORTOV PROTI SKADRU.

Beograd, 4. aprila. Tiskovni urad izjavlja napram angleškimi prigovorom, da pošilja Srbija neprestano čete pred Skader, da se je Črnagora 6. februarja t. l. s Srbijo pogodila za eno divizijo infanterije. Ta se je odposlila pred Skader v presledkih. Ni res, da je Srbija dala Črnigori na razpolago več kakor eno divizijo, še manj je res, da je sklenila odposlati nova ojačenja.

× × ×

DUNAJSKA SODEBA O POLOŽAJU.

Dunaj, 4. aprila. Mednarodna situacija je neizpremenjena. Balkanske države na mirovne predloge velesil še zdaj niso odgovorile.

MEDNARODNI POLOŽAJ.

London, 4. aprila. Tu upajo, da konferenca poslanikov, ki zboruje danes, politični položaj razjasni. Govori se tudi, da se je izprožil predlog, da se postavi v Albaniji vrhovni komisar kot zastopnik vseh šestih velesil.

PROGRAM BRODOVNE DEMONSTRACIJE.

London, 4. aprila. Rusija je brodovni demonstraciji pritrčila le pod pogojem, da se črnogorska obala blokira in eventualno dve točki črnogorske obale zasedeta. Albanska obala se ne sme zasesti. Tripelententa stoji na stališču, da je tudi to treba izvesti z največjo previdnostjo. Predno se bo od biokade prešlo k zasedanju, bo treba sklepa velesil. Za slučaj, da se Skader zavzame, se pa ni še sploh nič sklenilo.

ITALIJA POUČARJA MEDNARODNI ZNAČAJ DEMONSTRACIJE.

Rim, 4. aprila. »Tribuna« objavlja oficično noto, v kateri pravi, da je brez vsakega dvoma, da ima demonstracija v črnogorskih vodah mednarodni značaj in se bo izvršila vseskozi po soglasnih sklepih londonske konference. Mednarodna akcija se je zato sklenila, da se prepreči vsaka izolirana akcija, ki bi imela za posledico komplikacije. Črnagora bo morala soglasju velesil žrtvovati svoje ambicije po Skadru. Glavno je, da velesile postopajo slejkoprej složno.

RUSIJA INTRIGIRA.

Današnji »Piccolo« poroča: **Berolin, 4. aprila.** Na Dunaju se je izvedelo, da je Rusija Črnigori izjavila, da bo, ako se Skader zavzame, delala na to, da Evropa to dejstvo prizna. Avstrija je na to nasproti velesilam izjavila, da ne bo dopustila take rešitve in eventualno oborožena proti Črnigori nastopila. Avstrijski generalni štab je izračunal, da bi bilo treba dveh armadnih zborov, da se Črnogorci in Srbi izpred Skadra spodijo. Rusija je za ta slučaj seveda tudi pripravljena. Velesile to vedo in se na vso moč trudijo, tak konflikt preprečiti.

AVSTRIJSKE LADJE PRED BAROM.

Kotor, 4. aprila. Avstro-ogrške bojne ladje, ki križarijo v črnogorskih vodah, so: »Franz Ferdinand«, »Radetzky«, »Zrinyi«, »Aspern« in torpedolovci »Scharischütze«, »Dinara« in »Ulan«.

FRANCOSKA LADJA.

Krf, 4. aprila. Semkaj je došla pred Bar namenjena francoska križarica »Edgar Quinet«.

× × ×

TURŠPI MIROVNI DELEGATI.

Carigrad, 4. aprila. Turška vlada je določila za delegate pi mirovnih pogajanjih Hakki pašo, Rešid pašo in Osman Nizami pašo.

TURČIJA USTAVILA SOVRAŽNOSTI?

Carigrad, 4. aprila. »Lokalanzeigerju« se poroča, da je turško vojno ministrstvo, ker je balkanska zveza mirovne predloge velesil sprejela, generalissimo Izet paši ukazalo, naj sovražnosti ustavi. (Zelo neverjetno. — Opomb. ur.)

× × ×

SPOR MED ITALIJO IN GRČIJO.

Rim, 4. aprila. »Tribuna« piše: Grčija zahteva sledečo obmejno črto v južni Albaniji: Gramalski zaliv blizu Valone, Himara, Suhagora do izliva Zrina v Vozuzo, Klisuru, gorski greben med Devolom in Škumbijem do ohridskega jezera.

Avstrija in Italija pa popolnoma v soglasju predlagata mejo od izliva Kalamasa proti severu, tako da ostaneta Grčiji Janina in Grevena.

Grčija se pritožuje, da se tako izroči Albaniji od 400.000 prebivalcev teh krajev 250.000 Grkov. Grčija je v Londonu predlagala plebiscit, kateremu se bo brezpogojno pokorila. Grški trgovci pa aranžirajo bojkot laškega blaga.

»Tribuna« pripominja, da se dasta Italija in Avstrija soglasno voditi od principa, da se ravnotežje na Adriji ne sme zmotiti. Ako pa Grčija dobi Gramalo, je Valona ogrožena, pa tudi morske ožine med Krfom in Epirom ne more Grčija dobiti, ker se da tista ožina utrditi in bi tvorila nevarna vrata.

× × ×

RUSIJA RAZSODITELJICA MED BALKANSKO ZVEZO.

Belgrad, 4. aprila. »Politika« poroča, da bo o sporu med zavezniki odločilo razsodišče, ki se snide v Peterburgu pod predsedstvom cara.

× × ×

BOJKOT AVSTRIJSKEGA BLAGA?

Dunaj, 4. aprila. »N. Fr. Presse« poroča, da se v Srbiji pripravlja bojkot avstrijskega blaga.

× × ×

NOVE SRBSKE ŽELEZNICE.

Belgrad, 3. aprila. (Izvirno.) V ministrstvu za javna dela se pripravlja zakon za zgradbo železnice Kragujevac — Kraljevo — Raška in dalje čez Mrdarje in na Kruževo, katere proge bodo del jadranske železnice.

TURŠKI VJETNIKI V SRBIJI SE ODPŠLJEJO DOMOV.

Belgrad, 3. aprila. (Izvirno.) Vojni minister je odredil, da se brez ozira na veroizpoved odpuste domov vsi turški vjetniki, ki so bili rojeni na teritorijih, ki so jih zavezniki osvojili. Pred odhodom se vsi zdravniško preiščejo.

× × ×

BIVŠI CESARSKI NAMESTNIK ZAPRT.

Krakov, 4. aprila. Tu so zaprli bivšega cesarskega namestnika Pininskega, ker je nekaj fotografiral, kot špio-

na. Ko so zmoto spoznali, so ga izpu-stili.

VODITELJICA SUFRAGET NA TRI LETA OBSOJENA.

London, 4. aprila. Sodišče je voditeljico sufragetk Pankhurst, ki je aranžirala bombni atentat na hišo Lloyd Georgeja, obsodilo na tri leta ječe. Vsled tega so sufragetke v nekem muzeju razrezale neko dragoceno sliko.

NEMŠKI VOJNI ZRAKOPLOV ZAVOZIL V FRANCIJO.

Zeppelinov zrakoplov Z 4, s katerim se je šest častnikov vozilo, je 3. t. m. ob 6. uri 40 minut zapustil Friedrichshafen. Ker je bilo oblačno, so zrakoplov napačno krmili in je zato v Francijo zavozil, kjer se je v Lunevillu izkrcal. Velikanska množica se je zbrala, ki je opazovala, ko so se Nemci izkrcavali. Francoski lovski bataljon je moral red vzdržavati. Nemški častniki so bili v uniformah. Začasno so francoske vojaške oblasti zrakoplov zapolnile, častnike so pa zaprli. Francosko vojno ministrstvo je odposlalo v Luneville nekega častnika francoskega zračnega vojnega brodovja, da preišče vso zadevo. Zrakoplov »Z 4« je vodil kapitan Glund.

Pismo iz Beograda.

(Od našega poročevalca.)

Junaki izpred Odrina. — Srbi in Bulgari pred Odrinom. — Zahvala kralja Ferdinanda in čestitka carja Nikolaja. — Srbske finance. — Skupščina. — Odpust vojakov.

Beograd, 31. marca 1913.

Ranjenci izpred Odrina neprestano prihajajo in so napolnili že vse beograjske bolnišnice, ki jih je 20. Vsega skupaj se izpred Odrina v Beograd prepele 1500 ranjencev, ostali se porazdele na Niš, Kragujevac in druga večja mesta ob železniški progi. Takoj za ranjenci se začne v domovino prevažati trupla pod Odrinom padlih Srbov.

Posrečilo se mi je dobiti točne podatke o moči srbsko - bulgarske vojske pred Odrinom.

Srbi so imeli dve diviziji z 52.000 borci; Bulgari so imeli v 3 in pol divizijah 43.000 borcev, ker so bulgarske divizije po formaciji mnogo manjše nego srbske.

Srbske čete so bile te-le: Pehota: IV. nadštevilni polk, 13., 15. in 20. polk I. poziva in 7., 8., 9. in 14. polk II. poziva; artiljerija: 60 poljskih topov, 10 velikih oblegovalnih topov, 8 havbic 15 centimeterskega premera in 16 havbic 12 centimeterskega premera, — vsega skupaj 94 topov; konjenica: 2 polka, donavska in timoška divizijska konjenica in vru tega: 1 popoln tren za mostove, pionirji, pontonirji, pripadajoče število mitraljez, saniteta, peki, tren, municijska kolona itd. — skupaj z naborci 64.400 vojakov.

Bulgarski vojni minister Nikiforov je v brzojavki srbskemu vojnomu ministru Božarkoviču priznal velike odločujoče zasluge srbske vojske; pa tudi kralj Ferdinand sam se je brzojavno toplo zahvalil kralju Petru za bratsko pomoč, ki jo je hrabra srbska vojska izkazala bulgarski vojski pri zavzetju Odrina.

Dasi se Srbija že nad pol leta nahaja v vojnem stanju, so njene finance vendar še vedno odlične; država v gotovini izplačuje vse vojne potrebščine, uradništvo in vojska dobivata plačo v naprej. Načelnik finančnega ministrstva Levič mi je rekel, da so srbske državne finance tako urejene, da Srbija lahko še dolgo vojno vzdrži, ne da bi ji bilo treba iskati posojila. S takimi financami se more samo Srbija pohvaliti. Srbija je kljub vojni vse svoje anuitete plačala noter do junija tega leta.

Vest, da Srbija išče posojila, se kategorično dementira. Kolikor sem mogel izvedeti, vlada ne bo iskala in delala nobenih posojil vse dotlej, dokler se ne sklene miru. Po dovršenju vojni pa bo Srbija najela jako veliko posojilo za zgradbo mnogih železniških prog in za razne druge gospodarske in trgovinske potrebe.

Ker je narodna skupščina v septembru minolega leta odobrila državni proračun do 13. aprila 1913 in se ta rok približuje koncu, je skupščina sklicana na dan 2. aprila. Predloži se ji proračun, ki bo soglasno sprejet, in še nekatere druge zakonske predloge. Seje bodo trajale le nekoliko dni, a bodo nečvomo jako zanimive, ker bo opozicija nečvomo sprožila vprašanje glede bodočih meja med zavezniki.

Ker nastopa doba za poljska dela, a so kmečke delovne moči že šest mesecev od doma — v vojni službi — je vrhovno vojno poveljstvo odločilo, da se te dni vsi vojniki III. poziva, izvzemši IV., VII., X., XI., XII. in XIII. polk, odpuste domov, da obdelajo polje.

Ruski car Nikolaj je kralju Petru brzojavno čestital na sijajni zmagi, ki so jo srbske čete z bulgarskimi izvojevale pred Odrinom. Ta čestitka je vzbudila veliko radost, ker se v njej zrcali ugodno razpoloženje močnih ruskih činiteljev nasproti Srbom.

Razne stvari.

Zavodi za počitek. V Berlinu bodo zgradili zavod za odpočitek, zlasti še za odpočitek med opoldanskim odmorom. Vsak posestnik bo dobil posebno sobico. Sobica I. razreda bo veljala za eno uro 96 vinarjev, sobica II. razreda pa 72 vinarjev. Sobica za odpočitek bo v zavodu 51. Sluga povede obiskovalca v sobo in vzame pred neigovimi očmi iz desinficiranega zavoja sveže prevleke. Posestnik odda nato lahko svoje čevlje in svojo obleko osnažiti, v sobici pa v miru čita časopis ali pa zaspi. Razen tega bodo v zavodu na razpolago kopalne sobe, pršne kopeli, brivnica, soba za točenje brezalkoholnih pijač, čitalnica in pisalna soba. Pristojbina za uporabo pisalne sobe bo znašala 24 vinarjev. V zavodu bo tudi igralna soba za otroke, kjer bodo starši, ki imajo v mestu opravke, puščali otroke proti majhni odškodnini. Otroci se bodo igrali pod nadzorstvom. Zavod bo odprt noč in dan.

Nesreča na francoskem podmorskem čolnu. Več oseb utonilo. Mornariški prefekt v Toulonu poroča mornariškemu ministru, da je s podmorskega čolna »Tourquoise« odnesel val sedem oseb na morje; utonilo je 5 oseb; dva mornarja so rešili.

Odklonjena tožba belgijskih princezinj. Priziv belgijskih princezinj Lužije in Štefanije glede na dedščino po svojem očetu je prizivno sodišče odklonilo.

Nesreča na morju. Torpedovki 114 in 18 sta ponesrečili pri vajah v bližini Margateja. Obe ladji sta močno poškodovani.

Častnik zblaznel. V Budimpešti je zblaznil stotnik Erdelyi na cesti. S pestmi in s sabljami je napadal pasante. Nesrečnežu je nenadoma otemnel um.

Pomanjkanje topniških častnikov v naši armadi. Naše topništvo se radi zunanjega položaja mnogo hitreje izpopolnjuje, nego se je prvotno nameravalo. Poljskim topniškim polkom so se priključile nove baterije in gorska artiljerija se je šele zadnje tedne zopet pomnožila z 19 novimi baterijami. Pri avstrijskem domobranstvu se je nanovo formiralo 8, pri ogrskem pa 26 topniških baterij; pri trdnjaski artiljeriji se je osnoval 8. bataljon in trije pripralni oddelki. Vsi ti nanovo osnovani pododdelki, h katerim treba računati tudi potrebne štabe in kadre, potrebujejo seveda veliko število častnikov, katerih pa po sedanjem stanju ni dovolj na razpolago. Zato se je veliko infanterijskih subalternih častnikov armade in domobranstva za poizkušnjo pridelilo artiljeriji; dalje se je na dotični poziv odzvalo mnogo rezervnih kadetov in aspirantov, ki so stopili v prezentno službo z namenom, da se kasneje prestavijo v poklicno stanje. Kljub temu potrebno število častnikov še vedno ni polno in manjka zlasti višjih šarž; treba si je bilo pomagati z umirovljenci ter so bili nedavno dva štabna častnika in štirje stotniki v pokoju imenovani za poveljnike nadomestnih oddelkov poljske in trdnjavske artiljerije. Nadaljna taka imenovanja se v kratkem izvrše.

Aviatska nesreča. Ubil se je v Versaillesu podčastnik Faure, ki je padel s svojim aeroplanom.

Dr. Friderik Pištl, novi knezonadškof dunajski.

Primorske vesti.

p Za župnika v Kamnjah je imenovan g. Anton Plesničar, dosedanji župnik v Kožbani.

p Sankcioniran zakon. Cesar je sankcioniral deželni zakon o občinskih posredovalnih uradih na Gorškem.

p Državna obmejna policija na Reki je pričela 3. t. m. poslovati, dasi reška mestna oblast najodločnejše protestira.

p Davek za javne predstave in veselice. Deželni odbor tržaški razglašuje načrt

zakona glede vpeljave davka za javne predstave in veselice za Trst. Ta zakonski načrt je bil že na dnevnem redu deželnega zbora lansko leto in pride v bodočem zasedanju zopet na dnevni red. V tretjem odstavku tega zakonskega načrta se predlagajo sledeče davčne postavke: Po 2 vin. za vstopnice, ki stanejo 20 vin.; po 4 vin. za vstopnice od 20 vin. do 60 vin.; po 6 vin. za vstopnice od 60 vin. do 1 krone; po 10 vin. za vstopnice od 1 krone do 2 kron in po 10 vin. več za vsako krono za vstopnice nad dvema kronama. Pri aboniranih vstopnicah se zaračuna davek po visokosti abonentske cene. Znižane in proste vstopnice se obdačijo po prvotni ceni. Izvzeti so javni muzeji, predavanja, ki imajo znanstveni ali umetniški značaj in dobrodelne prireditve, za katere pa se mora vedno za vsak slučaj prositi mestni zastop.

p Pet dezertirjev na en dan. V ponedeljek so ujeli v laškem kraljestvu pet avstrijskih vojaških beguncev. Dva sta ušla iz Kobarida, eden iz Tolmina in dva iz Gorice od 47. polka.

p Samoumor vojaka. Vojak 47. pešpolka v Gorici, Ferdinand Šup, je bil v nedeljo v Trstu pri svojem očmu v ulici Navali. Tam si je pognal iz revolverja kroglo v prsi. Vzrok samoumora neznano.

Častito duhovščino opozarjamo, da pridejo letos prvič na vrsto »Lectiones infra octavas solemnitas S. Joseph, S. Joannis Bapt. et Ss. apost. Petri et Pauli«. Ker teh lekcij ni ne v psalteriju in ne v breviriju in se dobi knjižica edinole v »Katoški Bukvarni« v Ljubljani, opozarjamo čast. duhovščino, da se te lekcije nemudoma omisli, ker je mogoče, da zadnji trenutek, ko ne bo nič več mogoče dobiti novih izvodov, knjižica v »Katoški Bukvarni« poide in bi gospodje, ki imajo te knjižice, ne mogli moliti brevirija. Večje število knjižice bo v ponedeljek na razpolago.

Ljubljanske novice.

Ij Seja skupnega odbora zastopnikov izobraževalnih društev S. K. S. Z. v Ljubljani se vrši danes ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem Domu. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Ij Ljubljanski občinski svet ima redno sejo v torek, dne 8. aprila 1913 ob 6. uri zvečer. Dnevni red: A. Javne seje: Volitev pet članov disciplinarne komisije (§ 72. službene pragmatike in § 55. obč. reda). Volitev enega člana kvalifikacijske komisije (§ 16. službene pragmatike). Personalnega in pravnega odseka poročilo o odloku deželnega odbora glede odklonitve odobri la eventualnega posojila za hidroelektrične naprave na Ljubljani. Odseka za službene pragmatike poročilo: o službeni pragmatiki za pomožne uradnike, služe itd. mestne občine ljubljanske; o prošnji mestnih šolskih slug za uvrščenje v status magistratnih slug. Finančnega odseka poročila: o proračunu mestnega zaklada za leto 1913.; o dopisu magistrata glede doneska mestne občine za obrtne nadaljevalne šole; o prošnji Marije Klopčar za določitev cene nekaj mestnega sveta regulirane Zelene poti; o dopisu magistrata glede opustitve Ozke ulice ter prodaje mestnega sveta v tej ulici; o prošnjah raznih najemnikov stanovanj v mestnih spropjih za znižanje zvišane jim najemščine. Stavbnega odseka poročila: o prizivu občine Moste proti odloku mestnega magistrata v zadevi odprave raznih zdravstvenih nedostatkov pri tovarni za lep; o dopisu deželnega odbora glede zamenjave zemljišč ob Grubarjevem kanalu in svrhu povečanja domobranske vojašnice, odnosno zgradbe prekladališča za živino pri mestni klavnici; o dopisu magistrata glede dobave nasipalnega materijala za mestne ceste ter nakupa nekega kamnoloma v ta namen; o prošnji Gospod. napred. društva za šentjakovski okraj za napravo lesenega mostu čez potok Galjevic; o dopisu magistrata o samostalnem predlogu obč. svetovalca Jožefa Reisnerja glede regulacije ceste na Barju od Rdečega križa do šole; o dopisu magistrata glede regulacije Pražakove ulice; o prošnji Marije Klopčar in Leopolda Legata glede popolnitve regulacijskega načrta za Trnovsko predmestje zapadno od Zelene poti; o ponudbi I. Ogorčelca glede odkupa njegovega hleva in svrhu regulacije Igriške ulice; o ponudbi Jerneja Jeleniča glede odstopa nekaj sveta ob njegovi posesti na Stari poti in svrhu regulacije te poti; o ponudbi Alberta Zeschko za breplačen odstop sveta ob cesti v Rožno dolino in svrhu uravnave te ceste. Šolskega odseka poročilo o dopisu deželnega šolskega sveta glede prepustitve primerne prostora za dijaško igrišče za dijake c. kr. višje realke. Ravnateljstva mestne klavnice poročilo o prošnji mesarske zadruge za napravo shramb za shranjevanje orodja malih mesarjev v mestni klavnici. Direktorija mestnega vodovoda in elektrarne poročilo o prizivu Ane Regalijeve proti odmeri vodarine in gostaščine pri njeni hiši na Slovenskem trgu št. 3. Samo-

stalni predlog obč. svetovalca Ivana Štefeta glede uvedbe veselikega davka. B. Tajne seje: Personalnega in pravnega odseka poročilo o prošnji nekega uradnika za definitivno nameščenje. Direktorija mestnega vodovoda in elektrarne poročilo o prošnji za zvišanje pavšala za nadzorovanje vodovodne zajemalnice v Klečah. Direktorija mestnega užitninskega zakupa poročilo o računskem sklepu ter letnem poročilu o poslovanju mestnega užitninskega zakupa za leto 1912. Obrtnega odseka poročila o prošnjah za razne obrtne koncesije.

Ij Koncert »Slov. Filharmonije«. »Slov. Filharmonija« priredi jutri, v soboto, dne 5. t. m., v veliki dvorani hotela »Union« koncert pri pogrnenih mizah pod vodstvom g. kapelnika C. M. Hrazdira. Začetek ob 8. uri zvečer, vstopnina 60 h.

Ij Imenovanje pri državni policiji. Policijski kancelist gosp. Franc Fink je imenovan za oficijala pri c. kr. državni policiji v Ljubljani.

Ij Sarže pri ljubljanski državni policiji so razdeljene takole: Stražnik z eno rozeto je »stražnik na poskušajo« (Probewachmann), stražnik z dvema rozetama je »stražnik« (Sicherheitswachmann), stražnik s tremi rozetami je »nadstražnik« (Oberwachmann), stražnik s tremi rozetami in trakom na levem rokavu je postajevodja, podrejen nadzorniku nižje kategorije, pravemu vodju postaje (Inspektor), ki ima tri rozete in srebrn našitek na ovratniku. S saržami je bila uprava zelo radodarna, če pa tudi s prejemki, vedo stražniki sami najbolje. Le-te vse kontroluje kontrolni nadzornik z enako obleko, le svitlo, dolgo sabljo ima. Potem pridejo pa višji nadzorniki, ki so v statusu uradnikov.

Ij Preiskava mleka. Tržno nadzorstvo je danes zjutraj ob pol 6. uri na Dunajski cesti preiskalo mleko pri 112 mlekaricah, ki so ga imele skupno okoli 1200 litrov. Ker je bilo v desetih slučajih o pristnosti dvomiti, se je tem mlekaricam odvzelo vsaki vzorec za nadaljno preiskavo. Le deset dvomljivih slučajev pričra, da dobivamo dobro mleko. Pri tem se je pa pripetilo nekaj družega. Ko se je preiskava začela, je bržkone nekdo vse to opazil in proti mestu prihajajoče mlekarice opozoril. Te mlekarice so jo udarile s svojimi vozički čez polja in prišle po ovinkih v mesto ter se s tem izognile kontroli. Ko so ženske v mestu oddale, in se zopet vračale proti domu, je tržno nadzorstvo preiskalo tudi posode. Priznati se mora, da imajo mnoge mlekarice prav snažno posodo, a so tudi izjeme. Tržno nadzorstvo je namreč zaplenilo 40 mlekarških posod, ki so bile zamazane, oluščene in zarjovele ter niso odgovarjale zakonskim predpisom.

Ij Prva aretacija državne policije. Prvi aretovanec, ki ga je aretovala državna policija, se piše J. Oberman, rojen leta 1877. v Vidošili pri Črnomlju in je nekoliko zmešan.

d Društvo odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko ima svoj letni občni zbor, na katerem slavi desetletnico svoje organizacije, v nedeljo, dne 6. aprila t. l. ob pol 10. uri dopoldne v salonu hotela »Ilirija« v Kolodvorski ulici. K temu zborovanju se vabijo vsi p. n. člani in kolegi.

Ij Prestavljene stojnice. Ker začno sedaj v ljubljanični strugi ob Šolskem drevoredu z delom, so morali mesarji prestaviti svoje stojnice. Prestavili so za sedaj samo zgornje, to je one, ki so stale od semenišča do jubilejnega mostu. Namestili so jih na Vodnikov trg ob semenišču.

Ij Neprevidnost. K tozadevni včerajšnji notici se nam še poroča, da se je Bachmayerjev kurjač Franc Amtmann, ko je ležal v postelji z gorečo svaščico, od tleče postelje tako opeknel, da so ga morali dati še isti dan v deželno bolnišnico.

Ij Na ljubljanskem gradu so tekom pomladi popravili, uravnali in posipali razna pota in stezice, da je hoja po grajskih višinah prav mikavna in vabljava in to še posebno, ker je razgled naravnost krasen. Tudi občinstvo se je začelo tega zavedati, zato rado zahaja na grad.

Ij Boj na Tržaški cesti. Hlapec pri Fr. Oblaku na Tržaški cesti Leopold Šolar je napadel 45 let starega sohlapca Ivana Kafoua. Najprej je nasprotnika obdelal s steklenico po glavi, potem ga je pa še z vilami osuval pod rebra s tako močjo, da Kafou sedaj v deželni bolnici leži.

Ij Oparjen otrok. Ko se je te dni igrala v Veliki Čolnarski ulici št. 10 štiri letna Ana Gabrovškova pri štedilniku, kjer je kuhala njena stara mati kosilo, se je usedla na poleg štedilnika z vročo juho napolnjen pokrit lonec, je pri tem pokrivalo z lonca spodrsnilo in je dekleče sedlo v juho ter se tako opeklo, da so jo morali takoj prenesti v deželno bolnico.

Ij Kdo je streljal? K notici »Nevarna igrača« smo še prejeli: Ni res, da je moj sedemletni sinček Ljubo Ravnikar streljal,

on je samo Czernyjevo flobert-puško prejel, katero mu je 16 letni Czerny tako nesrečno iz rok potegnil, da se je puška sprožila in zadela zadaj stoječega dečka. — Vekoslav Ravnikar, c. kr. nadpoštar in posestnik.

Ij Glede sadnega dravja se vsi družbeni udje ljubljanske okolice opozarjajo, da naj takoj pošljejo po drevesa. Dne 7. aprila se oddaja konča in se bodo potem drevesa prodajala članom po 80 v. a., ne članom po 1 K 20 vin. V zalogi je še nekaj sto visokodebelnih jablan in hrušek. — Oskrbništvo drevesnice c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Solicitatorija

vseskozi zanesljivega sprejme

dr. Josip Furlan, odvetnik

1046 v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 13.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijena razstava na Dunaju 1906:

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzročila slast do jedi, okrepla živce, zboljšala kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Pozor! Naznanilo. Pozor!

Prva kranjska tvornica pravih hrenovk, safalad, brunšviških in vsakovrstnih drugih salami, kranjskih klobas, gnjatij, slanine, in raznovrstnega prekajenega mesa

Fran Golob

1051

naznanja cenj. občinstvu, trgovcem in gostilničarjem, da bo začel v **šolskem drevoredu**

prodajati v soboto dne 5. aprila t. l. na prej omenjene izdelke.

Tvrda je dobila najvišje odlikovanje na razstavi v Parizu s častno diplomom, častnim križcem in zlato medaljo. Ravnoisto pa je dobila meseca decembra 1912 na Dunaju.

Večja dela naj se pošiljajo v Šiško.

Telef. zveza št. 183.

Gostilničarji in trgovci imajo pri večjih naročilih znaten popust.

Anglo zaloga čevljev

s krasnimi, trpežnimi pomladanskimi in letnimi modeli

se otvori 12. aprila 1913

Ljubljana, Šelenburgova ulica

1023 Hotel pri Maliču.

Sl. občinstvo se naj blagovoti ozirati na nizke cene.

Velespoštovanjem Anton Novak.

Prvo kranjsko podjetje

za izvrševanje umetnega vezenja

in trgovina ročnih del

J. Repše & I. Jeršek

Ljubljana, Kongresni trg št. 5.

Zaradi velike zaloge se pričeta dela Izvrševanje društven. zastav, trakov po tovarniških cenah prodajo. :: :: ter vseh cerkvenih paramentov.

Belo vezenje. — Predtiskarija.

Občeznana nizke cene. — Zunanja naročila se točno izvršujejo. — Ugoden nakup prilagodljivih delil.